

Porvoon kaupunginhallitus
 Porvoon kaupunki
 PL 23
 06101 Porvoo

Viite / Hänvisning
 Porvoon kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma

Asia / Ärende

Lausunto ilmasto- ja ympäristöohjelmasta

Kaupunkikehityksen toiminta ja ohjelman toteuttamisen edellytykset

Ilmasto- ja ympäristöohjelma korvaa aiemman ilmasto-ohjelman, ympäristöohjelman ja kiertotalouden tiekartan. Se on samalla ilmastolaissa tarkoitettu kunnan ilmastosuunnitelma. Uusi ohjelma muodostaa kokonaisuuden, jossa kuvataan hyvin kaupunkikehityksen kaikkien palvelualueiden tilannekuva, tavoitteet, toimenpiteet ja kustannusvaikutukset.

Toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi kertoo tarkasti, mitä tehtäviä tulee asettaa etusijalle tavoitteiden saavuttamiseksi. Ratkaisu, jossa ilmasto- ja ympäristöä koskevat tavoitteet ja toimenpiteet kootaan yhteen ohjelmaan, on selkeä ja helpottaa toteutumisen seurantaa.

Ohjelmalla on hyvät mahdollisuudet toimia ohjenuorana kaupungin hiilipäästöjen vähentämisessä. Sitoutuminen esitettyihin toimenpiteisiin on erittäin tärkeää ohjelman vaikuttavuuden kannalta. Kaupunkikehityslautakunnan päätöksillä on merkittävä vaikutus ohjelman toimeenpanossa. Myös muilla päätöksillä, kuten kaupungin omien tilojen rakentamisella, korjaamisella sekä kestäväällä palveluverkolla (koulut/päiväkodit ym.) on suuri merkitys tavoitteiden saavuttamisessa.

Ohjelman laatimisessa on osallistettu kattavasti asukkaiden ja eri sidosryhmien lisäksi kaupunkikehityksen eri alojen asiantuntijoita. Ohjelman toteutumisen kannalta on tärkeitä, että ohjelman edellyttämät toimenpiteet ja resurssit osoitetaan kaupunkikehityksen olemassa oleviin prosesseihin ja hankkeisiin. On tärkeää tukea kaupunkikehityksen palvelualueiden välisen yhteistyön kehittämistä ja osaamisen lisäämistä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ilmastotavoitteiden saavuttaminen on haasteellista, mutta silti mahdollista. Tämä edellyttää pitkäjänteistä taloudellista ja poliittista sitoutumista sekä kaupungin kaikkien toimialojen osallistumista. Investointien ohjaaminen ohjelman toteuttamiseen on edellytys tavoitteiden saavuttamiselle. Kaupungin kasvutavoitteiden näkökulmasta on erityisen tärkeää, että toimintaa kehitetään koko ajan ilmaston ja ympäristön osalta kestävämpään suuntaan. Pelkkä kasvu ilman toiminnan ilmastonäkökulmaa johtaa ilmaston ja ympäristön heikkenemiseen. Lisäksi on välttämätöntä kehittää kaupungin henkilökunnan osaamista ja projektinhallintaa, jotta vaikutuksia voidaan seurata. Ohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttaminen tulee turvata riittävällä henkilöstöllä ja muilla resursseilla.

Hiilineutraalius

Hiilineutraalius muodostaa osan ohjelmakokonaisuudesta. Hiilineutraaliudelle asetetun tavoitteen toteutumattomuus on tiedostettu ohjelmaa laadittaessa. Kaupungin tavoitteiden ja sitoumuksien täyttämiseksi on tärkeää turvata ohjelman toimenpiteiden toteutuminen ja toisaalta mahdollisuus tarkistaa toimenpiteitä niiden vaikuttavuuden lisäämiseksi. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää merkittävää resurssien ohjaamista vaikuttavimpiin toimenpiteisiin. Päästöjen nykyisen kokonaismuodostuman kannalta toimenpiteiden suuntaaminen liikennepäästöjen vähentämiseen, kestävien liikkumistapojen edistämiseen ja joukkoliikenteen kehittämiseen on ratkaisevassa asemassa. Ohjelman tavoitteisiin liitetyt mittarit tulisi vielä käydä huolella läpi, jotta mittarit kuvaavat tavoitteen toteuttamista ja ovat riittävän selkeästi määriteltäviä

Metsien ja pohja- ja pintavesiensuojelu ekologiset käytävät

Keskeinen osa uutta ohjelmaa ovat kaupungin omistamat metsät, joiden osalta ohjelmassa linjataan metsänhoidon tavoitteet kaupungin omistamille metsille. Metsien suojelulle asetettua 17 %:n suojelutavoitetta varten tulee myöhemmin laadittavassa metsäsuunnitelmassa määrittää laskentatapa. Näin varmistetaan, että suojelu toteutuu lisäämällä suojelualaa eikä metsiä hakkaamalla. Suojeltavan metsäpinta-alan tavoitetasoa voitaisiin jopa nostaa korkeammaksi. Kaupunkikehitykselle osoitettu toimenpide, jossa pyritään hankkimaan maata metsien säilymiseksi, on erittäin hyvä lisätoimenpide metsien säilyttämisen tueksi.

Tavoite ekologisten käytävien ja yhtenäisten luontoalueiden määrittelystä ja niiden huomioimisesta kaavoituksessa on huomioitu, mikä tukee luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

Pohjavesien suojelu on erittäin tärkeää raakaveden varmistamiseksi tulevaisuudessa. Ympäristönsuojelu tehostaa valvontaa hajajätevesien osalta herkillä alueilla, joihin kuuluvat sekä pohjavesi- että ranta-alueet.

Kaupunkikehityksen vaikuttavuuden voimistaminen ja kaupungin toimialojen yhteistyö

Ohjelma huomioi hyvin kaupunkisuunnittelun ja kaupunki-infran mahdollisuudet ilmastonmuutoksen hillinnän ehkäisyssä ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa erityisesti uudisrakentamisen ja kiertotalouden osalta. Useat toimenpiteet ovat jo vakiintuneet suunnittelun työkaluiksi ja ohjeiksi. Myös uusien kehitteillä olevien työkalujen ottaminen osaksi suunnittelun ja toteutuksen prosesseja on tunnistettu. On tärkeää, että ilmasto-ohjelma antaa tukea näiden käyttämiselle ja vakiinnuttamiselle.

Maankäytön suunnittelussa rakennusten korjaaminen, uudelleenkäyttö ja käyttötarkoituksen muutokset, kaupunkirakenteen tiivistäminen jo käyttöön otetuilla alueilla on tärkeimpiä keinoja luonnonympäristön säilyttämiseen, joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamiseen ja liikennepäästöjen leikkaamiseen. Kaupunki-infran osalta samoissa hankkeissa merkittäviä ilmastotekoja voidaan tehdä maamassojen kuljetustarpeen vähentämisellä ja puhdistustarpeiden optimoinnilla.

la. Myös rakentamattomien alueiden luonnon monimuotoisuuden ylläpito huomioidaan hyvin toimenpiteissä.

Eri toimialojen välistä yhteistyötä tulisi edelleen vahvistaa kaikilla toiminnan tasoilla. Tämä tukisi ilmastotyön tavoitteiden saavuttamista. Lautakuntien merkityksestä ja sitoutumisesta kunnianhimoiseen ilmasto-ohjelmaan ja sen toteuttamiseen kertoo esimerkiksi kestävään liikkumiseen ja joukkoliikenteeseen suunnattu merkittävä uudistustyö. Juuri nämä teot toimeenpanevat kaupungin strategisia tavoitteita ilmastotekojen kaupunkina, helpottavat asukkaiden arjen ilmastotekoja ja vahvistavat myös kaupungin toimintaa luotettavana ja sitoutuneena kumppanina.